

TALLINNA ARBU LASTEAIJA

ÕPPEKAVA

Sa pead endasse uskuma.

Sa pead teadma, et sa millekski kõlbab.

Sa pead teadma, et me teame, et sinus midagi väärtuslikku.

Sa pead teadma, et sinus on omadusi, mis meile meeldivad.

Sa pead teadma, et me tahame midagi sinu jaoks teha.

Sa pead teadma, et meil läheb paremini, kui ka sina annad oma panuse.

Sa pead teadma, et meie üheskoos võime lahendada probleeme.

Sa pead teadma, et kõigil on üksteiselt midagi õppida.

Kristin Carlsson „Kui sa lapsest hoolid“

SISUKORD

Tallinna Arbu Lasteaia õppekava

1. Lasteaia liik ja eripära
 2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted
 - 2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid
 - 2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted
 - 2.3 Õppe- ja kasvatustseadkondade sisu ning arengu eeldavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti
 3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus
 - 3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine Tallinna Arbu Lasteaias
 - 3.2 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine
 - 3.3 Päevakava
 4. Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus
 5. Erivajadustega lapse arengu toetamine ja korraldus
 6. Koostöö lastevanematega
 7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord
 8. Programm tervis
 9. Robootika
 10. Kulinaaria
- Kinnitused ja kooskõlastused
- Lisad

Tallinna Arbu Lasteaia õppekava

Tallinna Arbu Lasteaia õppekava on lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse alusdokument. Lasteaia õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel (Vabariigi Valitsuse määrus nr 87, 29. mai 2008) Lasteaia õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid, kaasates lapsevanemaid.

Lasteaia õppekava kinnitab Tallinna Arbu Lasteaia direktor käskkirjaga, arvestades pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu ettepanekuid.

Peamised muudatused:

1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted

Tallinna Arbu Lasteaia õppekavas on eesmärgid sõnastatud üldjuhul lapse suutlikkustena, st eesmärgid väljendavad lapse tegevuse tulemust, mis tähendab, et eesmärgid on õppekavas esitatud lapsest lähtuvalt. Oluline on arvestada lasteasutuse ja rühma eripära ning iga lapse arengut ja huve.

2. Õpikäsitus

Oluline erinevus on õpikäsituse mõiste lisamine ning selle avamine eri sätetena. See on tingitud vajadusest rõhutada muutust, üleminekut õpetajakeskselt käsituselt, kus laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja, õpetaja aga lapse arengut toetava keskkonna looja. Sobiliku ja arendava õpikeskkonna loojana pakub pedagoog lastele võimaluse selles keskkonnas ise tegutseda ning tegutsemise ja mängu kaudu õppida.

3. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Õppe- ja kasvatustegevus rühmas tugineb laste individuaalseid vajadusi arvestavale päevakavale. Lapsevanemad peaksid olema teadlikud eelkõige eesmärkidest ja temaatikast, et aidata kaasa eesmärkide saavutamisele, ent ka tegevustest, milles oodatakse nende osalemist. Ühe teemaga seonduvaid teadmisi ja oskusi erinevate valdkondadega seostades süvenevad ning kinnistuvad nii teemakohaseid kui ka valdkonnalased teadmised.

4. Õpetaja vastutus

Tallinna Arbu Lasteaia õppekava määrab selgelt õpetaja kui asjatundja vastutuse. Tegemist on jagatud vastutusega, lapse arengu toetamises tehakse koostööd lapse vanematega. Lapsevanemal on võimaldatud osaleda õppe- ja kasvatuskavandamises ning korraldamises.

Õppekava toetab lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse muutumist paindlikumaks. Õppekava võimaldab meetoodiliste ja korralduslike lahenduste mitmekesisust ning arvestada kogukonna eripära. Tallinna Arbu Lasteaia õppekava kehtib alates 01 märtsist 2009.

1. Lasteaia liik ja eripära

Aadress: Arbu 15, Tallinn, 13617

Telefon: 6 327 829

E-пoчтa: arbu@arbu.edu.ee

Kodulehekülг: <https://www.tallinn.ee/est/arbu/>

<https://www.facebook.com/TallinnaArbuLasteaed/>

Koht: Lasnamäe

Õppeasutuse lühiülevaade

Tallinna Arbu Lasteaed (endine 159. Lastepäevakodu) alustas tööd 05. märtsil 1982.aastal.

Tüüpprojekti järgi ehitatud basseiniga lasteaed oli mõeldud 12 rühmale, millest 4 olid söime- ja 8 aiarühma.

Praeguse seisuga töötab Tallinna Arbu Lasteaias kokku 12 rühma, mis jaotuvad järgmiselt:

- 2 söimerühma
- 10 aiarühma, millest neli on keelekümblust rühma (kus üks õpetajatest suhtleb lastega ja juhendab nende tegevusi eesti keeles, teine – emakeeles).

Tallinna Arbu Lasteaias töötab 56 inimest, kellest 31 kuulub pedagoogilise ning 25 tehnilise personali hulka.

Tallinna Arbu Lasteaed on pidevalt arenev, tervislikke eluviise väärtustav, turvalist kasvu- ja töökeskkonda pakkuv laste- ja vanemate sõbralik lasteasutus, kus on ilus ja suur õueala, staadioni ja mängukonstruksioonidega. Lasteaias on muusika- ja spordisaal, kaasaegne bassein ja leilisaun. Õppekeskkond on varustatud mitmekülgsete ja kaasaegsete õppevahenditega. Lasteaias on loodud spetsiaalne õppetuba, mis võimaldab läbi viia eri liiki õppetunnid, kasutades kaasaegseid IT-vahendeid kaasaarvatud interaktiivne tahvel. Igas lasteaia rühmas on aktiivselt kasutusel internetiblogid, läbi mille toimub pidev infovahetus, sealjuures lastevanemate jooksev teavitamine rühmas toimuvast. Meie õppe-kasvatustöö suunaks on lapsest lähtuv õpetamine läbi kogemuslikku ja uurimuslikku tegevuse, kaasates ka IT-vahendeid. Meie õpetajad on õpikeskkonna loojad ja õppimise suunajad, kasutades avastusõppe võtteid, õues õppimist ja liikumisvajaduse rahuldamist, kus õppimine toetub lapse huvidele ja vastab tema võimetele.

2012.a. on koostatud programm «Rõõmus, loov ja julge laps», mille järgi õpib laps oma keskkonnas aktiivselt tegutseda ning teha jõukohaseid valikuid. Õppetegevuse korraldamisel kasutatakse projektipõhist õppemeetodit, mis võimaldab hoida laste huvi õppimise ja loomingu vastu pidevalt võimalikult kõrgel. Alates 2012. aastast võtame aktiivselt osa Comeniuse projektist “A Magic Book of European Tales”, mis sai loodud koostöös lasteaia partneritega üle Euroopa Elukestva Õppe programmi raames. Olulisel kohal õppe-kasvatustegevuses on õppimine õues. Enam tähelepanu on suunatud keskkonnateadlikkuse kujundamisele selliste programmide abil nagu „Loodus ja kunst“,

„Keskkonnaharidus“ ja „Emilio Regio“. Lasteaed teeb süvendatud kvaliteedile suunatud (2010 - Parim lõimumisprojekt, 2013 – eripreemia) tööd laste ja personali lõimumisel Eesti ühiskonda läbi lõimumisprojektide koostöös sõpruslasteaedadega. On kirjutatud projektid: «Igal asjal on oma aeg», «Rõõmus keeleõppe», «Lahke sõna leiab sõpru», «Lapsed ja Pokud».

- Alates 2010. aastast meie lasteaia algatusel on Lasnamäel toimuvad venekeelsete lasteaedade seas konkurss „Eesti keele ilus kõla“, millest on nüüdseks välja kujunenud meie linnaosa traditsioon.
- Alates 2017. aastast meie lasteaia eestvedamisel oli korraldatud I Tallinna üle linnaline konkurss „Eesti keele kaunis kõla“ vene lasteaedade seas.

Koostöö- ja partnersuhete arendamine lähtub lasteaia prioriteetidest, on juhitud ning pidevalt arenev valdkond, tuginedes pikaajalistel traditsioonidel. Oleme tegelenud süsteemselt maine kujundamisega, kasutanud erinevaid lähenemisviise ning kaasanud huvigruppe. Oleme saavutanud väljapaistvaid tulemusi ja meie lasteaeda on tunnustatud alljärgnevalt:

- Kvaliteediauhind: Hea õpikeskkonnaga lasteaed 2014
- Parim tervise meeskond 2014
- International Eco-Schools Eward Certificate 2017
- Tallinna aasta haridusjuht 2017
- Haridusuuendus 2019 (Lapse päeva disain)
- Haridusuuendus 2019 (Õpetajate koostöisuse arendamine)

Osaleme edukalt erinevates haridusprojektides:

- Alates 2011. a sügisest oleme Tervistedendav lasteaed (TEL)
- 2013. a liitumine „Kiusamisest vaba lasteaed“ projektiga
- 2015. a liitumine „Persona Dolls“ projektiga
- 2016. a sügisest osaleme aktiivselt programmis „Roheline kool“

Alates 2012. aastast võtame aktiivselt osa rahvusvahelistes projektides:

- 2012-2014 Comeniuse projektist “A Magic Book of European Tales”, mis sai ellu kutsutud koostöös lasteaia partneritega üle Euroopa Elukestva Õppe programmi raames.
- Alates 2015 aastast alustasime aktiivselt osalemist Nordplus Junior programmis teemal: “Children health improvement by integrating 5 elements of S. Kneip philosophy: water, movement, herbs, emotions, healthy diet” ning selle tulemusena saime toetust kolmes erinevates projektides, üks nendest sai hekskiidetud 2018 aastal.
- Alates 2017 aastast alustasime aktiivselt osalemist Erasmus+ projektis teemal „Õpetajalt õpetajale“. PROJEKTI PEAMISED EESMÄRGID: Sotsiaalse hõlvamise parimate tavade edendamine, et arendada kõigi laste jaoks olulisi ja sotsiaalseid pädevusi uuenduslike meetodite ja tehnoloogiate kaudu, nagu haridus kunsti, IT, mängude, ühisõppimise, emotsionaalse hariduse või teiste kaudu.

- Alates 2018 jätkus Nordplus Junior programmis projekt teemal: "Children health improvement by integrating 5 elements of S. Kneip philosophy: water, movement, herbs, emotions, healthy diet". Projekti eesmärgiks õpetada lastele tervisliku eluviisi oskusi läbi S. Kneippi filosoofia, mis sisaldab endas veeprotseduure, ravimtaimi, liikumist, tervislikku toitumist ja hingelist tasakaalu.
- Alates 2020 aastast alustame osalemist Erasmus+ projektis teemal "Jätkusuutlikkusele, uuenduslikkusele ja edukusele suunatud õuesõpe". Projekti eesmärgiks arendada kõigi laste jaoks olulisi ja sotsiaalseid pädevusi uuenduslike meetodite ja tehnoloogiate abil, nagu näiteks haridus kunsti, IKT, mängude, ühisõppimise, emotsionaalse hariduse või teiste kaudu.

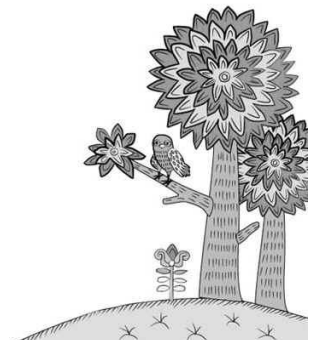
Parimate tavade vahetamine partnerriikide vahel, mille eesmärk on koolitada õpetajaid igast riigist. Õpetajakoolituse parandamine ja tööalase rahulolu suurenemine.

- Alates 2020 aastast alustame osalemist Nordplus Junior projektis teemal "Õpetajalt õpetajale-innovaatiline õppimine on lõbus!". Projekti eesmärk on huvi äratamine eelkooliealiste laste ja Põhjamaade ja Balti riikide töötajate ning võimaldada õpetajate ja laste digitaalsete oskuste arendamist mitmesuguste nutiseadmete ja haridusrobotite abil. Õppimises positiivse hoiaku kujundamine - õppimine on huvitav ja lõbus. Lapsed saavad uusi teadmisi teistest riikidest ja kultuuridest.

Laste mitmekülgset arengut toetavad asutuses toimivad huviringid.

Lasteaias on lastel võimalik külastada järgnevad huviringid: tantsuring, spordiring, inglise keele kursused, malekool.

Alates 01.09.2020 huviringide töö lasteaias on seoses Covid-19 ennetusmeetmena peatatud.

Lasteaia missioon

Meie missiooniks on füüsiliselt arenenud, emotsionaalselt terve ja vaimselt rikka uue põlvkonna inimese kasvatamine ja arendamine, täites tema igat päeva mitmekülgse aktiivse tegevusega, kasvatades lapses vajadust tegutseda, uurida, luua ning armastada.

Lasteaia visioon

Tallinna Arbu Lasteaed on maailmas tuntud ja tunnustatud, kaasaegne, uuendusliku ja turvalise õpikeskkonnaga, iga lapse individuaalsust ja erivajadusi arvestav, koostööle avatud lasteaed, kus lapsed, nende vanemad ja töötajad tunnevad end rõõmsate, õnnelike ja vajalikenä.

Põhiväärtused

- **Kaasaegsus** – Tähtsustame loovust, edumeelsust ja paindlikkust. Oleme õpihimulised ning avatud uuendustele ning üritame innovatsioone ka ise luua.
- **Avatus** – Oleme avatud uutele ideedele, koostööpartneritele ja sõpradele. Avastame, uurime ja oleme sallivad.

- **Professionaalsus** - Pürgime ühtse meeskonnana kõrgema professionaalsuse poole. Oleme pühendunud oma tööle.
- **Tervislikkus** - Väärtustame tervislikke eluviise ning keskkonnateadlikkust. Õpime tundma ja hoidma nii enda kui ka meid ümbritseva maailma tervist.
- **Positiivsus** - meeldiv, sõbralik ja hubane õhkkond lasteaias nii laste ja nende vanemate, kui ka lasteaias kõigi töötajate jaoks

Ajalugu

- 1982.a. avati Tallinna Lastepäevakodu nr 159
- 1999.a. kannab meie asutus nime Tallinna Arbu Lasteaed
- 2002.a. lasteaias 20-aastane juubel
- 2004.a. on loodud sõimerühm „Roheline majake”
- 2005.a. on loodud vilistlaste allee
- 2005.a. Parim eesti keele õpetaja Tallinna vene õppekeelega koolieelses lasteasutuses
- 2005.a. Parima õuealaga Lasteaed
- 2006.a. võitis „Hea õpetaja“ konkursi lasteaias õpetaja Zinaida Merenkova
- 2006.a. Parima toitlustamisega koolieelne lasteasutus
- 2006.a. Kvaliteediauhind hea õpikeskkonnaga lasteae
- 2007.a. on loodud Lasteaias Hümn
- 2007.a. lasteaias 25-aastane juubel
- 2007.a. on loodud lasteaias uus logo ning pühitsetud lasteaias lipp
- 2007.a. on ilmunud esimene lasteaias sõnumileht „Вестник ARBU”
- 2007.a. Lapsesõbralik lasteae
- 2008.a. Esitatud REKK-I Sisehindamise aruanne ja saadud tagasiside aruanne
- 2008.a. on loodud uus lasteaias kodulehekülge
- 2008.a. Parima toitlustamisega koolieelne lasteasutus
- 2008.a. Turvaline lasteae
- 2009.a. Hästi juhitud lasteae
- 2010.a. Lõimumisprojekt
- 2011.a. sügisest oleme Tervistedendav lasteae (TEL)
- 2012.a. lasteaias 30-aastane juubel
- 2012.a. Comenius projekt
- 2013.a. liitumine „Kiusamisest vaba lasteae” projektiga
- 2014.a. Kvaliteediauhind: Hea õpikeskkonnaga lasteae
- 2014.a. Parim tervise meeskond

- 2015.a. liitumine „Persona Dolls“ projektiga
- 2017.a. International Eco-Schools Eward Certificate
- 2017.a. Tallinna aasta haridusjuht
- 2017.a. lasteaia 35-aastane juubel
- 2018.a. Erasmus+ projekt
- 2018.a. Nordplus Junior projekt (koordineerimine)
- 2019.a. Haridusuuendus (Lapse päeva disain)
- 2019.a. Haridusuuendus (Õpetajate koostöisuse arendamine)
- 2020.a. Nordplus Junior projekt (koordineerimine)
- 2020.a. Erasmus+ projekt

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

Õppimine on elukestev protsess, mis tuginevad kollektiivi ja lastevanemate kokkulepitud eesmärkidele ning väärtustele.

2.1. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- toetada lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusena kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt;
- toetada ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest;
- toetada laste mängu-, õpi-, sotsiaalsete ja enesekohaste oskuste arengut.

Eesmärgid on konkreetsed, mõõdetavad, realistlikud ja ajastatud tegevuse lõpptulemused, mis sõnastatakse lastest lähtuvalt.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- Lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine.
- Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine.
- Lapse loovuse toetamine.
- Mängu kaudu õppimine.
- Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine.
- Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine.
- Lapsele turvatunde ja eduelamuste tagamine.
- Üldõpetusliku tööviisi rakendamine.
- Kodu ja lasteasutuse koostöö.
- Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga.

Põhimõtted on üldised tegevusprintsüübid, mis tuginevad kollektiivi ja lastevanemate kokkulepitud eesmärkidele ning väärtustele.

2.3. Õppe- ja kasvatusvaldkondade sisu ning arengu eeldavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Tallinna Arbu Lasteaia õppekavas esitatakse õppe- ja kasvatustegevuse sisu järgmistes valdkondades:

- mina ja keskkond
- keel ja kõne
- matemaatika
- kunst
- muusika
- liikumine
- eesti keel kui teine keel
- ujumine

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

Tallinna Arbu Lasteaia üldeesmärk: lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteaia koostöös.

Õppeaasta

- Lasteaed töötab 7.00 kuni 19.00.
- 10-s rühmades õppe keel on vene keel, 2-s on eesti-vene keel.
- Õppeaasta algab 1.septembril ning kestab 31.augustini.
- Sügisel ja kevadel toimub 50 %, talvel – 30% ja suvekuudel 70% õppe-kasvatustegevuse valdkondade sisu kordamine, mänguline tegevus ja liikumine õues.

Õpikäsitus:

- Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms. ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms. kaudu.
- Õppe-ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jne. Õpetajad on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.
- Laps on õppe-ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ja tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.
- Eesti keele kui teise keele õppes peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus. Keele omandamine toimub loomulikult, soodsas keskkonnas, mängulises vormis, lihtsalt keerulisemale. Kõik tegevused viiakse läbi väike grupina. Keeleõpet seotakse teiste õppetegevustega, kasutatakse pildirikkaid ja lihtsa keelega raamatuid, pedagoogid rõhutavad õige kõne mudelite kasutamist. Õppetöös kasutatakse mitmesuguseid õpetamismeetodeid: aktiivõppemeetodeid, katseid lastega. Teemad seotakse reaalse elu ning laste kogemusega.
- Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:
 1. kavandada oma tegevust ja teha valikuid
 2. seostada uusi tegevusi varasemate kogemustega
 3. kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes
 4. arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle
 5. hinnata oma tegevuse tulemuslikkust
 6. tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

3.1 Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine Tallinna Arbu Lasteaias:

- **Aastaplaan** (rühma tegevuskava)
- **Kuuplaan**

Kuu teema ja nädala teemad	Kuueesmärgid	Koostöö lastevanematega	Matkad, ekskursioonid, üritused

- **Nädalaplaan**

	esmaspäev	teisipäev	kolmapäev	neljapäev	reede
Mina ja keskkond					
Keel ja kõne					
Matemaatika					
Kunst					
Liikumine					
Eesti keel kui teine keel					
Robootika					
Kulinaaria					
Jalutuskäik					
Mängud, üritused ja muud tegevused					

3.2 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias toimub rühma päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütm, une- ja ärkvelolekuaja, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest: lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

Õppetegevused viiakse läbi esteetilises, turvalises ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õpitavaga tutvutakse loomulikus keskkonnas ja tegevus on seotud eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega.

Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- kasvatustegevuste eesmärgi, eri valdkondade sisude ja tegevuste lõimumist, vajalikke vahendeid ning personali kaasamist.

3.3 Päevakava

Päevakava koostamise põhimõtted:

Õppe- ja kasvatustegevus lasteasutuses toimub rühma päevakava alusel, mis määrab laste eale vastava päevarütm, une- ja ärkvelolekuaja, kus vahelduvad igapäevatoimingud (söömine, riietumine, pesemine, ruumi korrastamine jm), laste vabategevused (mäng, loominguline tegevus, liikumine jm) ning lasteasutuse õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevus.

Valdkonnad	Valdkondade sisu	Uued materjalid nädalas		
		1 – 3 года	3 – 5 лет	5 – 7 лет
Mina ja keskkond	Uurimine ja vaatlus	2	2	3
Keel ja kõne	Suhtlemine, jutustamine, kuulamine, hääldamine	3	4	4
	Lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus	3	4	3
Eesti keel	Kuulamine, kõnelemine, mäng, eesti kultuuriga tutvustamine.		2	2
Matemaatika	Suurused ja mõõtmine, loendamine ja arvutamine	1	1	2
Kunst	Voolimine, joonistamine, käsitöö	2	2	2
Ujumine	Двигательная деятельность	2	2	2
Muusika	Laulmine, muusika kuulamine, muusikalis-rütmiline liikumine	2	2	2

Laste vanus	Tundide kestvus
1 – 3.a.	10 – 15 minutit
3 – 5.a.	20 – 25 minutit
5 – 7.a.	30 – 35 minutit

Päevakava igas vanuserühmas

Päevakava	1 sõim (1,5 - 2)	2 sõim (2 - 3)	Noorem rühm (3 - 4)	Keskmine rühm (4 - 5)	Vanem rühm (5 - 6)	Vanem rühm (6 - 7)
Laste kogunemine, mängud, individuaalsed tegevused, vestlused lastevanematega	7.00-8.15	7.00-8.15	7.00-8.15	7.00-8.15	7.00-8.25	7.00-8.25
Hommikuvõimlemine	8.15	8.15	8.15	8.15	8.25	8.25
Hommikusöök	8.25-8.55	8.25-8.55	8.30-9.00	8.30-9.00	8.40-9.10	8.40-9.10
Planeeritud tegevused, mängud, õues viibimine	9.00-11.00	9.00-11.15	9.00-12.00	9.00-12.10	9.10-12.40	9.10-12.50
Lõunasöök	11.30-12.00	11.30-12.00	12.20-12.50	12.30-13.00	12.50-13.20	13.10-13.40
Lõunauinak	12.00-15.00	12.00-15.00	12.50-15.00	13.00-15.00	13.20-15.00	13.40-15.00
Õhtuode	15.30-16.00	15.30-16.00	15.30-16.00	15.35-16.05	15.40-16.10	15.40-16.10
Individuaalsed tegevused lastega, mängud, vestlused lastevanematega, õues viibimine, kojumine	16.30-19.00	16.30-19.00	16.30-19.00	16.30-19.00	16.30-19.00	16.30-19.00

4. Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus

Laste arengu hindamise eesmärgid:

- Lapse individuaalse arengu toetamine;
- Õpetamisel arvestada eripära ja mitmekesisust;
- Kindlustada igakülselt ja individuaalselt lapse kasv ja areng;
- Arvestada iga lapse arengut ja rühma tervikuna, luues hea õpikeskkonna ja osutada lastele õigeaegset abi.

Lapse arengu hindamise põhimõtted:

- lapse arengu ja õppimise toetamine;
- koostöö lapse ja tema vanematega;
- kasutada hindamisel erinevaid meetodeid;
- vaatlusi ja hindamist viiakse läbi lapsele tavapärase olukorras;
- arengu hindamine, lähtudes lapse isikust;
- hindamistulemuste konfidentsiaalsuse säilitamine.

Lapse hindamise korraldus:

- info kogumine;
- saadud andmete registreerimine;
- vaatluste kirjalik fikseerimine spetsiaalsel lehel;
- laste arengu kokkuvõtete koostamine;
- hindamistulemuste tutvustamine lapsevanematele.

Sihipärast, planeeritud ja dokumenteeritud lapse arengu hindamist viiakse läbi 3 korda aastas: sügisel, talvel ja kevadel. Sügisperioodile planeeritud arengu hindamine, kaasaarvatud mõõtmine ja kaalumine, peavad olema teostatud **31. oktoobriks** käesoleval õppeaastal. Kordame arengu hindamist enne arenguvestluse vanematega **28.veebruariks**. Kevadperioodile planeeritud arengu hindamine, kaasaarvatud mõõtmine ja kaalumine, peavad olema teostatud **30. maiks** käesoleval õppeaastal.

Hindamiseks kasutame valgusfoori, kus:

- norm
- keskmine
- madal

Alates 2010 – 2011 õppeaastast kasutame

- kõrg, et eristada andekaid lapsi.

Vanemrühmad (6-7) on kohustatud täida hinnang lapse koolivalmiduse kohta, ajaliselt hiljemalt käimasoleva aasta **15. maiks**.

Informatsiooni kogumine eeldab järgmiste meetodite kasutamist:

- süstemaatiline vaatlus;
- vastuste saamine lastelt;
- portfoolio koostamine;
- laste jälgimine logopeedi, psühholoogi ja medõe poolt;
- anketeerimine;
- vestlused vanematega;
- erinevate infoallikate kasutamine (laps, laste rühm, vanemad, õpetaja, liikumisõpetaja, muusikaõpetaja jne.)

Lastevanemate tutvustamine hindamistulemustega eeldab:

- taktitundelist arutelu uurimistulemuste kohta;
- vajadusel soovitada lapsevanemal pöörduda spetsialisti poole (logopeed, psühholoog, lastearst, ortopeed jne.)

Lasteaia lõpetamisel antakse lapsevanematele lapse üldise arengu analüüs, mis sisaldab üldist iseloomustust, samuti iseloomustust käitumisstiili, mälu, mõtlemise jne. kohta.

5. Erivajadustega lapse arengu toetamine ja korraldus

Lasteaias töötab logopeed, kes teenindab kõneravi vajavaid lapsi.

- Kõneravi vajavad lapsed selgitab välja logopeed koostöös lasteaiaõpetajate ja lapsevanemaga.
- Kõneravi tundides, mis toimuvad lastega individuaalselt 1-2 korda nädalas, arendatakse lapse kõne- ja keeleoskust, tähelepanu, mõtlemist ja mälu. Spetsiaalsete metoodikate ja võtetega aitab logopeed kujundada lugemis- ja kirjutamisoskuste eeldused.
- Lapsevanemal, kelle laps käib kõneravitundides, tuleb hoida kontakti logopeediga, et kursis olla lapse arenguga. Vajadusel annab logopeed näpunäiteid ja õpetab keeleharjutusi, et vanemad saaksid last ka kodus aidata ja logopeedilt saadud harjutusi kinnistada.

Erivajadusega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm.) või rühma tegevuskavas.

Püüame oma töös erivajadustega lastega lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- Märka last ennem, kui ta muutub erivajadusega lapseks!
- Aita erivajadusega last!
- Iga antud annet tuleb arendada!

Töö erivajadusega laste väljaselgitamiseks

Selgitada välja (eraldi igas rühmas), kes meie lasteaia lastest:

- logopeedilist teenindamist vajavad lapsed (koostöös logopeediga);
- hüperaktiivsed lapsed (koostöös lapsevanema ja psühhiaatri või psühholoogiga);
- õpiraskustega lapsed;
- tavapärasest andekamad lapsed;
- allergilised lapsed;
- terviserikkega lapsed
- elavad vaesuses, vanemliku korraliku hoolitsuseta või sotsiaalselt raske olukorraga peres.

Selgitada välja, kas keegi meie lasteaia lastest vajaks oma erivajaduse tõttu individuaalset õppekava (IÕK). IÕK loa saamiseks on vaja:

- lasteaiaõpetaja iseloomustust lapse kohta;
- lapsevanema nõusolekut;
- nõustaja või psühhiaatri ettekirjutust.

Erivajadustega lastega töö põhimõtted:

- Pedagoogi positiivne hoiak iga lapse suhtes ehk ka erivajadusega lapse väärtustamine indiviidina.
- Õpikeskkonna sobivus.
- Teabekeskkonna arusaadavus.
- Õpetuses esitatavate nõuete jõukohasus.
- Individuaalne õppekava kui selleks osutub vajadus.
- Vajadusel soovitame pöörduda vastava eriala spetsialisti (psühholoogi, psühhiaatri, logopeedi) poole.
- Tavapärasest andekamate laste puhul neile lisategevuse leidmine, et arendada nende annet.
- Vanemate teavitamine sellest, et meie meelest laps ühes või teises valdkonnas (kunst või muusika näiteks) tavapärasest andekam on.

Töökorraldus erivajadustega laste toetamiseks

- Rühma õpetaja eraldab erivajadustega lapsi vaatlemiseks arengu hindamise ja vanematega vestluse alusel õppeaasta alguses
- Logopeed eraldab kõnearengu probleemidega lapsed
- Rühma õpetaja koostab individuaalse arengukava lapsele, kes vajab erilist toetust (lisatunnid, lisatähelepanu vajadus, mängud, individuaalsed vestlused)
- Logopeed teeb tööd kõne korrektsiooni alal ning tegeleb dokumentatsiooniga.
- Rühma õpetaja loob sellise keskkonna, mis vastab erivajadustega lapse võimetele ja motiveerib teda.

Rühma õpetaja kasutab erivajadustega lapsega töötades järgmisi meetodeid ja võtteid:

- Laste samm-sammuline arendamine, õpetamise jaotamine osadeks ja järjestuseks
- Sõnalise materjali keerukuse vähendamine jõukohase tasemini
- Lapse tegevuse reguleerimine ja korraldamine
- Väliste abivahendite kasutamine (pildid, sümbolid)
- Lisakohtade organiseerimine individuaalseks tööks, üksinduseks (andekad lapsed, teine keelekultuur, mahajäämus arengus)

Erivajadustega laste arendamine, infovahetus, lapse arengule hinnangu andmine, arendava tegevuse planeerimine toimub õpetajate ja vanemate koostöö raames.

Õppeaasta lõpus teeb õpetaja erivajadustega lapsega individuaalse arengukava täitmise tulemustest järeldused.

Vajadusel võib pöörata:

Tallinna Õppenõustamiskeskus Martsa 2, 13915 Tallinn (Lasnamäe filiaal); telefon 640 4938 – direktor; 580 48259 – sekretär

Innove Rajaleidja keskus Tallinnas Aadress: Lõõtsa 4, 11415 Tallinn (II korrus)

Telefon: 735 0700

E-post: rajaleidja@rajaleidja.ee

www.rajaleidja.ee

6. Koostöö lastevanematega

Laste kasvatamise edukus sõltub paljuski sellest, kuidas on organiseeritud lastevanemate teavitamine. Õpetajate ülesandeks on selgitada vanematele õigeid kasvatuspõhimõtteid juba varasest lapseast peale, kui kujunevad välja lapse psüühilise ja füüsilise tervise alused.

Lasteaia ja kodu koostöö on üles ehitatud järgmiste põhimõtete järgi:

- usaldus partnerite vahel;
- avatus;
- informeeritus;
- koostööle kutsumine;
- partnerlus;
- diagnostiline tegevus.

Kodu ja lasteaia koostöö toimub läbi individuaalse ja grupiviisilise töö vormide.

Individuaalse töö vormid:

- vestlused vanematega (laste vastuvõtul, telefoni teel);
- spetsialistide konsultatsioon (logopeed, psühholoog, medõde);
- õpetaja konsultatsioon;
- õpetaja nõuanded.

Grupiviisilise töö vormid:

- koosolekud;
- peod ja ühisüritused;
- lahtiste uste päevad;
- loovtööde näitused;
- õppekäigud lastevanemate töökohtadesse;
- matkad, õppekäigud, piknikud;
- teatrikülastused;
- kohtumised spetsialistidega (logopeed, psühholoog, arst);
- lahtised tunnid.

Lastevanemate teavitamise meetmed:

- lastevanemate koosolekud;
- teadete stendid lastevanematele;
- infokaustad vanematele;
- tänukirjad;
- laste portfoolid;
- laste arengu analüüs (3 korda aastas);
- anketeerimine;
- Eliisi kaudu;
- koduleheküljel internetis (<https://www.tallinn.ee/est/arbu/>)
- rühmablogid

7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Lasteaia pedagoogilise nõukogu või hoolekogu ettepanekul võib lasteaia õppekavasse lisada õppekasvatustegevusega seotud sätteid.

1. Õppekava uuendades ja täiendades lähtutakse sisehindamise tulemustest.
(kuidas soodustab õppekava ning sellest lähtuvalt õppe- ja kasvatustegevus laste arengut, mängu ja õppimist).
2. Igal õppeaastal (mais) viiakse õpetajate poolt läbi lasteaia õppekava täitmise analüüs.
3. Õppekava analüüsi põhjal toimub kord õppeaasta jooksul lasteaia õppekava arendustöö, mis kinnitatakse pedagoogide nõukogu ja lasteaia direktori poolt.
4. Õppekava täiendamise aluseks on pedagoogilise nõukogu otsused, mis on läbi arutatud hoolekogus.

Muudatused viiakse õppekavasse sisse järgmistel juhtudel:

- Kui muudetakse riikliku hariduspoliitika seadusandlikke akte;
- Kui muudetakse riiklikku õppekava;
- Muudatustega nõuetes haridusele;
- Õppenõukogu ettepanekul;
- Hoolekogu ettepanekul.

8. Programm TERVIS

Lasteaias on välja töötatud ja kasutusele võetud programm Tervis, mille eesmärkideks on: kujundada lastes tervislike eluviiside alused; laste tervise tugevdamine; vaimne ja kehaline areng; iga lapse emotsionaalne heaolu. Alates detsembrist 2011.a. kuulub meie lasteaed Tallinna Tervisedenduse Lasteaia võrgustikku.

Programm Tervis on suunatud tervisliku eluviisi propageerimisele. Programmi eesmärk on tugevdada iga lapse psüühilist ja vaimset tervist ning tagada kõikide osavõtjate emotsionaalne heaolu.

Tervendavad üritused	1 -3 a	3 – 4 a	4 – 5 a	5 – 7 a
Ujumise tunnid	2 korda nädalas	2 korda nädalas	2 korda nädalas	2 korda nädalas
Kehalise kasvatus tunnid (õues)	1 kord nädalas	1 kord nädalas	1 kord nädalas	1 kord nädalas
Hommikuvõimlemine	iga päev	iga päev	iga päev	iga päev
Kehalise kasvatus minutid	tundide vaheajal	tundide vaheajal	tundide vaheajal	tundide vaheajal
Sportlik meelelahutus	plaani järgi	plaani järgi	plaani järgi	plaani järgi
Profülaktilised harjutused jalataldade tugevdamiseks	ujulas, peale magamist	ujulas, peale magamist	ujulas, peale magamist	ujulas, peale magamist
Profülaktilised harjutused kehahoiaku parandamiseks	keh. kasv.tunnis, võimlemise käigus	keh. kasv.tunnis, võimlemise käigus	keh. kasv.tunnis, võimlemise käigus	keh. kasv.tunnis, võimlemise käigus
Harjutused silmanägemise parandamiseks	pärast tundi	pärast tundi	pärast tundi	pärast tundi
Ärataja harjutused		peale magamist	peale magamist	peale magamist
Taliolümpiaad				veebbruar
Matkad			september mai	september mai
Hingamisharjutused	ujulas, võimlemise käigus	ujulas, võimlemise käigus	ujulas, võimlemise käigus	ujulas, võimlemise käigus
Jalutamine	2 korda päevas	2 korda päevas	2 korda päevas	2 korda päevas
Logopeedilised harjutused kõne parandamiseks			individaalselt	individaalselt
Lõunauinak	12.50-14.50	12.50-14.50	13.00-14.50	13.00-14.50
Psühholoogi tunnid		individaalselt	individaalselt	individaalselt 1 kord näd.rühm.
Tervisenädal, tervisepäev	plaani järgi	plaani järgi	plaani järgi	plaani järgi
Suu loputus		peale sööki	peale sööki	peale sööki

Lapse arengu eeldatavad tulemused

2 -3-aastane laps

Teab, et käsi on vaja pesta enne sööki, pärast tualetis käimist ja õuest tulles

Harjab hambaid täiskasvanu abiga.

Küsimisel nimetab toite, mida on sel päeval söönud.

Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale ja kõrvadele.

3 -4-aastane laps

Teab peamisi hügieenireegleid.

Nimetab tervist hoidvaid tegevusi: õuesviibimine, tervislik toitumine, lõunauinak.

Teab, kuidas riietuda külma, kuidas sooja ilma puhul.

Teab hammaste hooldamise vahendeid.

Peseb hambaid täiskasvanu juhendamisel.

Eristab maitseid: magus, hapu, soolane, kibe.

Oskab nimetada toiduaineid, mida igapäevaselt kasutatakse toitute valmistamisel.

Oskab näidata ja nimetada kehaosi.

4 -5-aastane laps

Teab, mis on haigus.

Teab, mis võib põhjustada külmetamist ja haigestumist.

Peseb iseseisvalt hambaid.

Teab, miks on hammaste hooldamine vajalik.

Teab, et toitu valmistatakse toiduainetest.

Oskab nimetada toiduaineid, mida tuleks süüa iga päev.

Nimetab kehaosi ja teab nende vajalikkust.

Nimetab kohti ja esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nt trepp, rõdu, aknad, kuum toit, lahtine tuli).

5 -6-aastane laps

Kirjeldab, mida tähendab tema jaoks terve olemine.

Kirjeldab, kuidas hoida enda ja teiste tervist.

Nimetab hammaste hooldamise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine).

Teab ja oskab nimetada, milliseid toiduaineid tuleks tarvitada rohkem ja milliseid vähem, et olla terve.

Oskab nimetada kehaosi detailsemalt (laup, põsed, rind, kõht, puusad jm) ning mõningaid siseorganeid (süda, kopsud jm).

6 -7-aastane laps

Teab, milline tegevus või käitumine kahjustab tervist nii lasteaias, kui ka kodus (nt suitsetamine, alkohol, vägivald, traumad).

Teab, mida teha ja kelle poole pöörduda võimaliku ohu korral.

Teab ja oskab nimetada hambakaariese tekkimise põhjusi.

Järgib hammaste hooldamise ja hoidmise põhimõtteid igapäevases elus.

Oskab nimetada, milliseid toiduaineid on vaja mõne konkreetse toidu valmistamiseks (nt supp, praad, salat jm).

Teab, mis on nn rämpstoit ja miks see on kahjulik.

Mõistab tervisliku toitumise vajalikkust eriti kasvavale organismile.

Selgitab, mis on südame ja kopsude kõige olulisem ülesanne ning teab, millised tegevused aitavad neid hoida tervena.

Teab tüdruku ja poisi erinevusi.

9. Robootika

Lasteaias on igapäevaselt rühmades kasutuses arvestades laste vanust ja arengupotentsiaali Lego Education WeDo, BeeBotid, Ozobotid, Lego Education WeDo 2.0, Dash ja Dot ja Makey Makey seadmed. Enamuse neist oleme saanud 2016 Hitsa rahastus projektide toel.

Lisaks kasutatakse õppetegevustes ka erinevaid Lego komplekte: Steam Park, Meie linn, Jutuvestja, Matemaatika rong ja muud.

Tegutseme **robootika tegevuskava** alusel. Selle eesmärgid lähtuvad alushariduse riiklikest prioriteetidest, lasteaiategevuskavast ja õppekavast.

Juba mitu aastat oleme ise õppinud ja jaganud oma kogemusi ja uuenduslikke ideid kolleegidega, „Robootika ja uuenduslikud õppevahendid“ laste, kolleegide ja vanematega erinevates vormides. See põhineb meie väärtustel ja riigi Elukestva õpe suunal.

Eesmärk

Eesmärk on luua innovatsioonilabori(klassiruumi), mis toetada õppekavast olevaid valdkondi (üldoskused, emakeel, matemaatika, mina ja keskkond, liikumine, muusika, kunst) STEAM kaudu.

Näeme innovatsioonilabori arengut STEAM-keskuse lasteaias loomisel. Praktiline personali koolitus toimub nii keskusel kui ka eelnevatel taotlustel teistes haridusasutustes ja konverentsidel. Innovatsioonilabori arenguks on kaasatud kõik partnerid Euroopariikidest ja kogu Eestist.

Õpieesmärk

- STEAM-haridusega seoses peaks olema laste varustamine teadmiste ja oskustega, mille abil lahendada keerulisi probleeme.
- Lapsed kasutavad robootika tegevuses kui interaktiivse vahendi kasutamine loogilise mõtlemise ja loovuse arendamisel.
- Õpetada neid kõiki valdkondi omavahel seotuna, et lapsed saaksid aru, kus erinevate valdkondade teadmisi kasutada saab.
- Suurendada lastete meeskonnatöö ja kaasõpilastega arvestamise oskuste kujunemist.
- Õpetajad oskavad seadmete kasutamist seostada õppe- ning kasvatustegevuse eesmärkidega

Robootika lõimimine teiste õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadega

Keel ja kõne

- Laps väljendab ennast arusaadavalt, oskab edasi anda oma mõtteid ja kavatsusi
- Areneb lugemis- ja kirjutamisoskus, jutustamise- ja kirjeldusoskus
- Laps omandab uut sõnavara

Matemaatika

- Robootikaga tegelemine toetab mõistete: hulga, loendamine ja arvud, arvutamine, suurused ja mõõtmine, sorteerimine, geomeetrilised kujundid õppimist.
- Areneb orienteerumise oskus ruumis, määratletud alal
- Areneb loogiliste seoste leidmise, analüüsimise ja seletamise oskus, robootika valdkond tagab matemaatiliste pädevuste praktilise rakendamise ja igapäevaeluga seostamise võimalused.

Mina ja keskkond

- Ümbritseva elukeskkonnaga tutvumine-tehiskeskkond, looduskeskkond jm
- Laps oskab valmistada erinevaid ehitisi, neid kirjeldada, võrrelda jm
- Erinevate mõisete õppimine (loodusnähtused, loomad, linnud, taimed jm)

Kunst, Muusika

- Roobotika toetab loovust, ilumeelt
- Laps oskab *märgata ja tajuda rütmide vaheldumist, liikumiskiiruse vaheldumist*

Liikumine

- Areneb tähelepanu ja täpsus, tasakaal, tugevnevad peenmotoorika oskused
- Üldoskused Lapsel arenevad koostöö- ja probleemilahendamise oskused
- Paraneb mälu ja keskendumisvõime Robotika toetab lapse mõtlemist, reeglitest arusaamist
Robotika aitab õpitut paremini omandada ning kinnistada

Labori põhiväärtuste:

- Avastus: Me uurime uusi oskusi ja ideid.
- Innovatsioon: Me lahendame probleeme loovuse ja sihikindlusega.
- Mõju: Me kasutame õpitut maailma paremaks kohaks tegemisel.
- Kaasamine: Me austame üksteist ja mõistame üksteise erinevusi.
- Meeskonnatöö: Koos töötades oleme tugevamad.
- Lõbu: Me naudime ja tähistame oma tööd!

Sihtgrupp

Robotika lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse sihtgrupiks on kõik lapsed vanuses 2-7 aastat, lasteaia õpetajad ja juhid, lapsevanemad.

Robotikat õpetatakse esialgu kõikidele lasteaia lastele vähemalt 1-2 tegevus nädalas (30 min – 2 tundi nädalas). Õpe toimub maksimaalselt 10-12 liikmelistes rühmades.

Lasteaia õppekava täiendamine robotika seisukohalt toimub 2020/21 õppeaasta kevadel pärast tegevuste analüüsi ja arvestades õpetajate praktilist kogemust.

Üldeesmärgid:

- loome lastele arendava ja kaasaegsete vahenditega tegutsemiskeskonna;
- avame laste ees robotite ja programmeerimise kaasaegse maailma, anname esimesed töövõtted ja -oskused;
- rikastame ja mitmekesistame rühmade projektides õppetegevust, rakendame kaasaegseid õppemeetodeid;
- toome robotilised vahendid rühmade igapäevategevustesse;
- toetame lasteaia põhiväärtuste (hooliv, tegutsemishimuline, suhtlev, terve ja rõõmsameelne laps) kujundamist lastes robotiliste seadmetega tegutsedes;
- anname õpetajatele võimaluse ja julguse enesearenguks omandades ise uusi oskusi, mida lastele edastada, luua õppevara;
- loome Tallinna Arbu Lasteaia robotiliste vahendite elektrooniline õpilugude ja tegevuste kogumiku;

Lastest lähtuvad eesmärgid:

- lapsel areneb mõtlemine ja probleemide lahendamise oskus;
- lapsel areneb ja rakendub loovus ja kujutlusvõime;
- laps oskab luua ja mõista põhjus-tagajärg seoseid;
- lapsel areneb koostöö- ja suhtlemisoskus, hoolivus kaaslaste suhtes ja grupis tegutsemise oskus (üldoskused);
- laps omandab valdkondlikud oskused tulemuslikumalt robotiliste seadmete kaasabil praktilises tegevuses;
- oskab ehitada LEGO Education klotsidest
- oskab nimetada digi- ja robotikavahendeid
- kasutab digivahendeid koos õpetajaga (fotoaparaat, interaktiivne tahvel, nutitelefon, arvuti, tahvelarvuti, Bee-Bot- ja Blue- Bot robotikavahendid).
- Laps teab, et tehiskeskkond on ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid (jalakäija ohutu liiklemine), turvavarustus, virtuaalkeskkond (lapsed loovad koos õpetajaga digitaalset sisu, väljendavad end loominguliselt kasutades IKT võimalusi).

Eesmärkide täitmise põhimõtteid:

- rakendame lapsest lähtuvat tööviisi;
- laste tegevused on mängulised ja praktilised;
- lapsed õpivad avastamise, vaatlemise, uurimise ja katsetamise kaudu;
- arvestame lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaaliga;
- järgime rühma eripära;
- robotilised seadmed on rühmades igapäevaselt nende kasutamise ajakava järgi olemas;
- robotika tegevused on planeeritud, analüüsitud ja nähtavad rühmade projektides Eliisis;
- tegevused toimuvad väikestes gruppides, arvestades laste võimeid (raskusastmed) ja huvisid;
- tegevustesse on haaratud kõik meeled;
- robotiliste seadmete kaasabil on lõimitud üldoskused ning erinevad õppe- ja kasvatustöö valdkonnad;
- toetame laste huvi, õhinat, tegutsemislusti, pakume põnevust;

Digivahendite ja robotikaga seotud õppe-ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse lapse vanusest ja võimekusest;
- valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast;
- suunatakse last ümbritsevat virtuaalmaailma ja digivahendeid märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu;
- lõimitakse erinevaid tegevusi (võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust) digi- ja robotika vahenditega, LEGO Education õppemängudega;
- suunatakse last materjale ja vahendeid loovalt kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma;
- suunatakse last mõtlema (mis IKT vahendeid ja mille jaoks kasutatakse, mida need võimaldavad teha). Harjutatakse probleemi lahendamise oskusi.

Tegevus lastega: Robootikat õpetatakse kõikidele lasteaia lastele vähemalt 1-2 tegevus nädalas (30 min). Sõltub laste vanusest. Õpe toimub maksimaalselt 10-12 liikmelistes rühmades. Lapsed osalevad festivalides, võistlustes ja konkurssides (Näiteks: Robotex, FLL jr. jne)

Tegevus õpetajatega: Vähemalt üks kord kuus on korraldatud sisekoolitus-seminarid; osalemine HITSA-koolitustes; teiste asutustega kogemusi vahetamine; väliskoolitused toimuvad ka eelnevatel taotlustel teistes haridusasutustes ja konverentsidel.

Tegevus lapsevanematega: Vähemalt üks kord kvartaalis on korraldatud töötoad; on läbi viidud sisekoolitus-seminarid; on kaasatud festivalides, võistlustes ja konkurssides (Näiteks: Robotex, FLL jr. jne) ettevalmistuseks;

Roll on teistele haridusasutustele suunanäitaja ja koolitaja

Meil õpitakse ise ja õpetatakse teisi, kaasatakse lapsed ja täiskasvanud. Meie eesmärgiks on haarata kõiki õpetajaid, äratada huvi nii algajates kui ka juba staažikamates pedagoogides. Õppimine toimub õpetajalt-õpetajale.

Osaletud Nutikuul ja MÕK-i kuul, kus saame jagada, mida huvitavat me teevad õppimise loomungulisemaks ja nutikamaks muutmisel, digipädevuste tõstmiseks ja lõimimiseks erinevatesse õppeainetesse.

Üks kord aastas korraldame õpetajatele konverentsi (suur seminari), kus on koolide ja lasteaedade õpetajad jagame oma kogemusi, saavad koolitust ja arendust.

Koostööpartnerid

- Meie kõige lähemad ja suuremad koostööpartnerid on lapsevanemad, kes laste teadushuvi õhinal toetavad.
- Põnevad ja nutikad vahendid tulevad meie juurde Insplayst, Robomiku ja teisi, kellega oleme teinud koostööd ka veebinaari loomisel.
- Haridusamet toetab meid Nutikuul ja MÕK-i kuul
- Kõik fännid, linna ja vabariigi nuti himulised pedagoogid lasteaedadest, koolidest, huvikoolidest ja ülikoolidest.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks on abiks alljärgnevad lingid

ProgeTiigri kogumik

<http://www.progetiiger.ee>

<http://www.robootika.ee>

<http://www.koolielu.ee>

<http://digialgus.hitsa.ee>

<https://drive.google.com/file/d/1QBCjws7QQnZEJO79ASlVOljInvnKTLX6/view>

Facebooki kogumik

<https://www.facebook.com/groups/nutikuu/>

<https://www.facebook.com/groups/nutitund/>

<https://www.facebook.com/groups/robootikalasteaias/>

10. Kulinaaria

Lasteaias on välja töötatud kulinaaria programm.

Lasteaias on loodud hästi varustatud kulinaarruumi.

Igale tegevusele eelnes retseptiga tutvumine, tegevuste järjekorra läbiarutamine, hoolikas kätepesu, toiduainete vaatlemine/nuusutamine/maitamine, vajadusel ainete mõõtmine/kaalumine. Enne tegevust mõtlesime enda jaoks läbi võimalikud ohud ning nende vähendamise võimalused: tutvustasime või tuletasime lastele meelde hügieeni- ja ohutusnõudeid; suunasime kõrvuti lapsed, kes sobivad paremini koos tegutsema; ahju/pliidi juures toimetas alati täiskasvanu, kes juhendas last individuaalselt.

Kinnitused ja kooskõlastused:

VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID
TALLINNA ARBU LASTEAED

Lapse eeldavad üldoskused

Üldoskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kogu õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lõimides neid erinevate valdkondade sisuga.

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- Mänguoskused
- Tunnetus- ja õpioskused
- Sotsiaalsed oskused
- Enesekohased oskused

Mänguoskused

Mäng on koolieelses eas lapse põhitegevuseks. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet ning oskusi, väljendab oma tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üld- ja valdkondlike oskuste arengu alus.

2 - aastane laps:

- kasutab mängus esemetega enda teadmisi ja kogemusi esemete otstarbest;
- mängib matkimismänge;
- seostab mängus erinevaid toiminguid teatud loogilise süžeeaga;
- valib mänguks vahendeid ja mängib lihtsaid rollimänge;
- võtab osa ühismängust koos õpetajaga.

3 - aastane laps:

- tegutseb omaette, täiskasvanu osaluseta;
- kasutab mängus asendusmänguasju;
- kasutab rütmipille;
- täidab lihtsa mängu reegleid.

4 - aastane laps:

- arvestab ühismängudes mängureegleid;
- oskab sobitada oma mängu kaaslasega;
- kujundab konstruktori elementidest lihtsamaid esemeid;
- mängib lihtsaid matkimismänge.

5 - aastane laps:

- mängib rollimänge;
- kooskõlastab oma tegevust teiste laste tegevusega;
- selgitab teistele mängureegleid;

6 - 7-aastane laps:

- tunneb mängust rõõmu ja on suuteline kestvalt mängule keskenduma;
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- algatab erinevaid mängu, on mängujuhiks ja arendab edasi mängu sisu;
- täidab mängudes erinevaid rolle (pea- ja kõrvalrollid), toob mängudes välja rollitoiminguid ja -suhteid;
- oskab kasutada lihtsamaid liisusorme erinevate mängurollide määramiseks;
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele arusaadavalt selgitada;
- julgeb mängusituatsioonis teistele esineda;
- suudab mängu jätkamise huvides jõuda mängukaaslastega kompromissile;
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- kasutab mängudes loovalt erinevaid mänguvahendeid; oskab vajadusel asendada puuduvaid lüpsid kas mõne eseme või sõnaga;
- kasutab mänguvahendeid heaperemehelikult ning mängu lõppedes koristab enda järelt.

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskuste all mõistetakse oskust tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse, st oskust juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel. Õppimine on inimese sünnipärane tung ja tegutsemise põhimotiiv. Laps uurib, vaatleb, katsetab, tahab avastada ja teada saada, hankides infot oma kogemuse ja aktiivse tegutsemise kaudu.

Õppimisvõime tähendab lapse suutlikkust õppida uusi oskusi ja mõisteid, saada aru ümbruskonnas toimuvatest sündmustest, kasutada mälu sihipäraselt ja täpselt ning lahendada väiksemaid probleeme.

2 - aastane laps:

- hangib ümbrusest aktiivselt infot; plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga; selle hulka tasakaalustab, reguleerib ja organiseerib aga täiskasvanu;
- keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele või omadusele; sõnalise suunamise ja juhendamise korral on püsivam;
- tegutseb teistega kõrvuti ja osaleb ühisteguvuses vahelduvas vormis;
- mängib teiste lastega lihtsamaid igapäevaseid olukordi ja tegevusi kajastavaid rollivahetusega mängu;
- loob tegevuse kaudu seoseid kõnega; sõnad ja objektid saavad tema jaoks mõiste tähenduse;
- suhtleb valdavalt 1-2 sõnaliste lausetega nii mängus kui ka igapäevategevustes peamiselt
- tuttava täiskasvanuga ning kasutab mitteverbaalseid suhtlusvahendeid (osutamine, miimika);

- räägib ja saab aru üksnes sellest, mida tajub;
- tunneb huvi raamatute vastu ning mõistab lihtsaid realistlikke jutukehi, mis seostuvad tema enda kogemustega;
- tunnetab lihtsamaid põhjuse- tagajärje suhteid ning saab aru kuuluvusest ja erisusest;
- sobitab erinevaid materjale ja esemeid;
- rühmitab 1 nähtava omaduse järgi;
- omandab uusi seoseid vahetu, korduva ja aktiivse tegutsemise ning käelise tegevuse kaudu;
- kasutab omandatud teadmisi, seoseid ja tegevusi samas situatsioonis ning kontekstis, kannab üle lihtsamaid seoseid ning kasutab neid sarnastes ülesannetes ja olukordades.

3 - aastane laps:

- plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga; täiskasvanu suunab lapse tegevust kõne kaudu;
- plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatus kõne vahendusel;
- keskendub tegevusele lühikeseks ajaks, tema tähelepanu ei ole veel püsiv;
- tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega;
- kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälupilte nii konstruktiivses mängus kui ka lihtsas rollimängus;
- mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid;
- suudab ennast sõnadega väljendada;
- osaleb dialoogis;
- jälgib lihtsaid lookehi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest;
- mõistab osaliselt lihtsamat kõnet ka ilma toetava vihjeta ja saab aru lihtsamatest ülekantud tähendustest;
- rühmitab asju ja esemeid ühe või mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi;
- omab ettekujutust arvumõistest ja värvuste nimetustest;
- leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid;
- ettekujutus oma teadmistest ja oskustest on ebarealistlik;
- omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet.

4 - aastane laps:

- oskab osaliselt oma tegevusi plaanida ja organiseerida ning tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiset, kuid autoriteetide toel;
- plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme;
- hangib tänu keeleoskusele uut teavet; tema kõne toetub mälule ning sõltub sellest, kellega ja mis olukorras ta koos on;

- saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest;
- järgib lihtsaid reegleid;
- huvitub võistlusmängudest ja tahab olla edukas;
- osaleb ühistegevuses ning teeb koostööd teiste lastega; konstrueerib, osaleb rolli- ja võistlusmängudes ning loovtegevustes;
- liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi; keskendub tegutsedes mitmele nähtavale ja eristavale tunnusele ning jaotab oma tähelepanu;
- saab aru arvumõistest; huvitub tähtedest;
- omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu.

5 - aastane laps:

- tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kuid tegutsemiskindluse saavutamiseks vajab veel täiskasvanu abi;
- reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga, hakkab oma tegevust planeerides ja korraldades kasutama sisekõnet;
- tegutseb koos teistega; teda motiveerivad tegevused eakaaslastega;
- tema keeleline areng võimaldab lahendada ülesandeid ja probleeme ning saavutada kokkuleppeid;
- konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte;
- osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes;
- räägib esemetest, mida pole kohal, ja olukordadest või sündmustest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus, ning fantaseerib;
- keskendub huvipakkuvale tegevusel mõnikümmend minutit;
- oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid;
- eristab rühmi ja oskab neid võrrelda ning saab aru lihtsamate mõistete kuuluvusest, alluvusest ja üldistusastmest;
- omab ettekujutust numbritest, tähtedest ja sümbolitest;
- omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme;
- kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel intuitiivselt lihtsamaid meeldejätmise viise (mälustrateegiaid).

6 - aastane laps:

- plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärged ning üritab alustatud tegevused lõpetada;
- suudab keskenduda tegevusele vähemalt 20-30 minutiks;
- kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet;

- kasutab kõnet info saamiseks, tegelikkuse adumiseks ning uute teadmiste omandamiseks;
- järgib ühistegevustes reegleid ja suudan neid selgitada;
- kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale;
- osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes;
- saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis-ruumilisest järjestusest;
- kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides, nii uudses kui ka sarnases olukorras;
- kasutab uute teadmiste omandamisel meeldejätmise strateegiaid juhuslikult, teadvustab kordamise vajadust.

7 - aastane laps:

- organiseerib ja plaanib oma igapäevaseid tegevusi ja tuttavat keskkonda, seab eesmärgid, üritab tegutseda sihipäraselt ning lõpetab alustatud tegevused;
- suudab reguleerida oma emotsioone ja käitumist, kasutades selleks kõnet nii aktiveerivas kui ka pidurdavas rollis;
- toetub tegutsedes oma tegevusele antavale tagasisidele, eakaaslaste hinnangutele ja võrdlustele teistega;
- keskendub korraga mitmele tegevusele või stiimulile ning on suuteline kehtvamaks tahtepingutuseks;
- seab uudsetes olukordades täiskasvanu sõnalise juhendamise järgi eesmärgid ning valib tegutsemisstrateegiaid;
- katsetab, konstrueerib ja uurib, kasutades oma teadmisi ja varasemaid kogemusi uues vormis ning kombinatsioonis;
- osaleb erinevates mänguliikides, järgib reegleid;
- liigitab ning tajub esemeid ja sündmusi tervikuna, saab aru nendevahelistest seostest ning suudab olulist teadvustada täiskasvanu abiga;
- loob uusi seoseid eeskujude, seletuste, kuulamise ja nägemise kaudu;
- kasutab nii kaemuslik-kujundlikku kui ka verbaalset mõtlemist;
- kasutab eakaaslastega suheldes arutlevat dialoogi;
- huvitub sotsiaalsetest suhetest, räägib enam iseendast ning tunneb huvi teiste vastu;
- teab ja kasutab tähti, numbreid ja sümboliteid, kirjutab etteütlemise järgi lihtsamaid 1-2 silbilisi sõnu ning teeb lihtsamaid matemaatilisi tehteid;
- orienteerub oma teadmistes, märkab detaile ja seoseid, kasutab teadmisi uusi ülesandeid lahendades nii uudses kui ka sarnases olukorras, kuid vajab juhendamist ja abi seoste loomisel eelnevaga;
- oskab suunamise ja õpetamise korral kasutada lühikest aega õppimisstrateegiaid; tajub oma mälu mahtu ning kordab teadlikult üle meeldejäetavat materjali.

Sotsiaalsed ja enesekohased oskused

Lapse sotsiaalne areng peab tagama ühiskonnas elamiseks vajalike sotsiaalsete oskuste ja pädevuste omandamise. Seepärast on sotsiaalsete teadmiste ja oskuste ning väärtushinnangu-liste hoiakute kujundamine üks tähtsamaid kasvatusülesandeid. Suhtlemisest kaaslastega algab lapse tegelik lõimumine ühiskonda. Eelkoolieas on oluline kujundada just esmaseid sotsiaalseid oskusi: abistamist, lohutamist ja jagamist.

Lapse enesekohaste oskuste areng võimaldab tal eristada ja teadvustada oma võimeid, oskusi ja emotsioone ning juhtida oma käitumist.

2 - aastane laps:

- väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti;
- teadvustab ennast, kasutab osaliselt mina-vormi, proovib ennast maksma panna ning oskab keelduda ja ei öelda;
- üritab aru saada teiste inimeste seisukohtadest, kuid tema tajud on enesekesksed;
- hindab oma oskusi ja suutlikkust paremaks, kui need tegelikult on;
- teab oma ees- ja perekonnanime ja elementaarseid viisakusreegleid ning kasutab neid, kui seda on talle õpetatud;
- sööb, joob ja riietub lahti valdavalt iseseisvalt ning püsib suurema osa päevast kuiv ja puhas;
- reageerib sõltuvalt situatsioonist ja ümbritsevate inimeste käitumisest;
- mõistab selgelt väljendatud keeldu „Ei tohi!“, „Ära tee!“ jne;
- tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti;
- toetub võõrastega suheldes ja enesekindluse saavutamiseks tuttavale täiskasvanule;
- matkib täiskasvanute tegevusi, millele saab tagasisidet.

3 - aastane laps:

- saab aru, et inimestel võivad olla tema erinevad tunded ja emotsioonid;
- tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus;
- väljendab tugevaid emotsioone, oma mina;
- võib karta tundmatuid ja uusi asju;
- tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia;
- tema enesekindlus on kõikuv, selle saavutamiseks vajab turvalisust, tunnustust, rutiini ja reegleid;
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti;
- jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on siiski omandihoidja;
- loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt;
- algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile

uus;

- täidab igapäevaelu rutiini;
- järgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jäljendab igapäevaelu rolle ja tegevusi.

4 - aastane laps:

- väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele;
- tahab olla iseseisev, kuid sageli ei ole tal enda suutlikkusest realistlikku ettekujutust;
- saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused;
- teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi;
- seab endale mõningaid eesmärke ja täidab neid;
- väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu;
- püüab vahel teisi abistada ja lohutada; tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest;
- osaleb lühikest aega ühistegevuses eakaaslastega, kuid eelistab üht mängukaaslast rühmale;
- arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhib autoriteet;
- saab aru lihtsamatest seltskonnas käitumise reeglitest ning järgib neid igapäevases suhtluses püüab täita kodukorra reegleid;
- saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest;
- huvitub võistlusmängudest ning tahab olla edukas.

5 - aastane laps:

- hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid;
- väljendab oma emotsioone ja räägib nendest;
- suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt ning orienteerub oma suutlikkuses;
- suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest;
- on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut;
- imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle, kasutades tema sõnavara ja maneere;
- eelistab sootüübilisi mängu;
- naudib rühma kuulumist, eakaaslaste seltsi ja ühistegevust;
- aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi; jälgib reeglite täitmist teiste poolt;
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte.

6 - aastane laps:

- tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestlustes;
- seab endale eesmärke ja üritab neid ellu viia;

- on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele;
- eelistab omasoolisi mängukaaslasi; kujunevad esimesed sõprussuhted;
- suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil;
- järgib mängudes ja tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt; oskab reegleid teistele selgitada;
- järgib sotsiaalset rutiini.

7 - aastane laps:

- mõistab teiste inimeste tundeid ja nende mitteverbaalseid väljendusi;
- vastutab rohkem oma tegevuse eest ning räägib oma kavatsustest;
- suudab oma emotsioone ja käitumist kontrollida, oskab ka teisi arvestada ning suhtub teiste laste tegevusesse sallivamalt;
- suudab tegutseda iseseisvalt ning sõltub vähem oma vanematest;
- algatab mängu ja tegevusi;
- püüab kõigega hakkama saada, on tundlik oma ebaõnnestumiste ja teiste hinnangute suhtes; otsib vastastikust mõistmist ja kaasaelamist oma tunnete;
- hoolib väiksematest, osutab abi ja küsib seda vajaduse korral ka ise;
- loob sõprussuhteid;
- järgib rühmas reegleid ning arvestab rühma vajadusi;
- talub muutusi ja vanematest eemalolekut, siiski on uues situatsioonis ebakindel ja võib tõmbuda endasse;
- arutleb lihtsamate eetiliste probleemide üle ning teeb vahet hea ja halva vahel nii enda kui ka teiste puhul.

Koolieelses eas lapse arengus on iga eluaasta määrava tähtsusega, kuid iga laps areneb siiski erinevas tempos: osa vanemaid lapsi pole veel eeldatavaid arengutulemusi saavutanud, samal ajal võivad osale noorematest lastest olla jõukohased ka mõned vanema lapse oskused.

MINA JA KESKKOND

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
- Laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult. - Laps omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas. - Laps väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone. - Laps väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult. - Laps väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi. - Laps märkab nähtusi ja muutusi looduses. 	- tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huve jms; - kirjeldab oma kōdu, perekonda ja peretraditsioone; - nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid; - nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone; - mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused; - oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikke ja kahjulikke; - julgeb keelduda (ühistegevustest, kui neis osalemine kahjustab teda ennast ja teisi või on ohtlik); - kirjeldab, kuidas keskkond ja inimeste käitumine võivad mõjutada tervist; - järgib isikliku hügieeni nõudeid, sh hammaste hoidmist ja hooldamist; - suhtub ümbritsevasse hoolivalt ning käitub seda säästvalt; - kirjeldab kodukoha loodust ning tuntumaid taimi, seeni ja loomi; - kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; - selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; - selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest; - mõistab ning märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale; - kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm; - teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

KEEL JA KÕNE

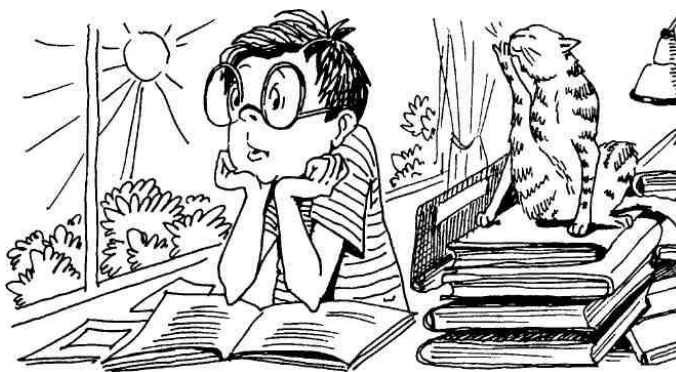
Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
• Laps tuleb toime igapäevases suhtlemises. • Laps kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust. • Laps tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused. 	• tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suheldes; arvestab kaassuhtlejat ja suhtluspaika; • saab aru kuuldu sisust ning suudab sellele sobivalt reageerida; • suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda; • jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendab ka oma tundeid; • käsutab kõnes aktiivselt liitlauseid; • käsutab kõnes kõiki käände-ja pöördevorme ainsuses ning mitmuses; • valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajaduse korral ise sõnu moodustada; • hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnu korrates õigesti kõiki emakeele häälikuid; • tunneb tähti ja veerib kokku 1-2silbilisi sõnu ning tunneb kirja pildis ara mõned sõnad; • kirjutab joonistähedega 1-2silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega; • teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

EESTI KEEL KUI TEINE KEEL

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
Laps: - tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu; - soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega; - tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest; - kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtluses.	Laps: - mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet; - tunneb ära õpitud sõnad ja väljendid, mõistab neid ning kasutab oma kõnes; - saab aru korraldusest ja toimib selle järgi; - saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires; - kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid; - teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule; - oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid ja tuntud inimesi.

MATEMAATIKA

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
- Laps rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki. - Laps järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal. - Laps tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi. - Laps mõtestab loendamistegevusi ja seoseid arvude reas. - Laps mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid. - Laps tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid. - Laps näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes. 	- määrab esemete hulga ühise tunnuse ning jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi; - võrdleb hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem</i>, <i>vähem</i>, <i>võrdselt</i>; - teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1-12 järjestust ning tunneb numbrimärke ja oskab neid kirjutada; - liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =; - koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi; - järjestab kuni viit eset suuruse järgi (suurus, pikkus, kõrgus jm); - rühmitab esemeid asendi- ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi; - kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil; - oskab öelda kellaaega täistundides; - nimetab nädalapäevi, kuid ja aastaagu ning teab oma sünnikuud ja -päeva; - mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtevahendiga (pulk, nöör vms); - eristab kasutatavamaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ning teab, kudasja kus neid ühikuid kasutatakse; - leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu, kera ja kuubi ning kirjeldab neid kujundeid.

KUNST

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
• Laps tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. • Laps kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma. • Laps vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid. • Laps kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja- võtteid. • Laps kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt. • Laps vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut. 	• leiab ümbritsevat vaadeldes erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil; • väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ning fantaasiaid; • käsutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid; • kujutab objekte neile iseloomulike tunnuste kaudu • keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö; • loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale käsutades ning räägib nende otstarbest; • koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks; • kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

MUUSIKA

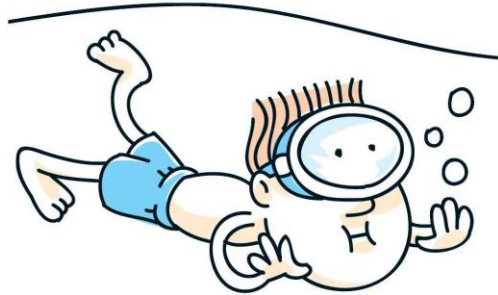
Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
• Laps tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest. • Laps suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale. • Laps suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu. • Laps suudab musitseerida nii koos teistega kui ka üksi 	• laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega; • laulab eakohaseid rahva-ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi; • suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada; • eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu; • eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille; • mängib eakohastel rütmi-ja meloodiapillidel õpitud lauludele ning instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge.

LIIKUMINE

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
• Laps tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu. • Laps suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel. • Laps tegutseb aktiivselt üksi ja koos teistega. • Laps mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele. • Laps järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid. 	• keskendub sihipärasele kehalisele tegevusele; • peab liikudes ja mängides kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid; • sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised; • teeb painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi; • säilitab tasakaalu paigal olles ja liikudes; • käsutab harjutusi tehes mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses käsutab domineerivat kätt; • matkib harjutusi tehes täiskasvanut; • sooritab ühel ajal kaaslasega rütmiliikumisi; • liigub enda tekitatud rütmi järgi ühtlase ja vahelduva tempoga; • käsutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne); • mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne); • peab kinni kokkulepitud mängureeglitest; • nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

UJUMINE

Eesmärgid 6 – 7 aastaks	Õppe- ja kasvatustegevuse tulemused 6 – 7 aastaks
• Laste tervise kaitse ja tugevdamine, organismi karastamine. Eale vastava kehalise arengu ja ujumisoskuse saavutamine. • Lapses areneb iseseisvus ja aktiivsus. • Laps tunneb huvi liikumise ja ujumise vastu. • Lapsel kujuneb õige rüht ja korrigeeritakse ortopeedilisi patoloogiaid. • Lapsel arenevad kehalised võimed: osavus, jõud, kiirus ning koordinatsioon. • Laps saab teadmisi hügieeninõuetest ja käitumisreeglitest. 	• mängib veemänge ega karda vett; • jälgib basseini kasutamise hügieenireegleid ning õpetaja juhendamisel ka ohutusreegleid; • hingab vette; • kasutab ujumisoskuse harjutamiseks abivahendeid; • ujub abivahendiga.

